

Охорона праці в галузі

Індивідуальне завдання № 2 для самостійної роботи студентів

Тема. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Індивідуальне завдання передбачає вивчення умов страхування та відшкодування шкоди потерпілим від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання.

Студент(ка) опрацьовує теоретичний матеріал та переходить до виконання варіанту індивідуального завдання, який відповідає його(її) номерові за порядком у списку студентів групи, та здає роботу в письмовому вигляді викладачеві.

Кінцевий термін здачі індивідуального завдання № 2 визначає викладач.

Теоретичні відомості

Адаптуючи національне законодавство до законодавства Європейського Союзу, відповідно до принципів державної політики в галузі охорони праці Верховна Рада у 1999 році прийняла Закон України “Про загальнообов'язкове державне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”. У цьому законі враховані рекомендації Міжнародної організації праці (рекомендація № 67), які визначають, що всі витрати на компенсації за виробничі травми та професійні захворювання повинні покривати роботодавці шляхом обов'язкового соціального страхування працівників.

Страхування від нещасного випадку є самостійним видом загальнообов'язкового державного соціального страхування, за допомогою якого здійснюється соціальний захист, охорона життя та здоров'я громадян у процесі їх трудової діяльності.

Основними принципами страхування від нещасного випадку є:

- паритетність держави, представників застрахованих осіб та роботодавців в управлінні страхуванням від нещасного випадку;
- своєчасне та повне відшкодування шкоди страховиком;
- обов'язковість страхування від нещасного випадку осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) та інших підставах, передбачених законодавством про працю, а також добровільність такого страхування для осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності;
- надання державних гарантій реалізації застрахованими громадянами своїх прав;
- обов'язковість сплати страхувальником страхових внесків;
- формування та витрачання страхових коштів на солідарній основі;
- диференціювання страхового тарифу з урахуванням умов і стану безпеки праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності на кожному підприємстві;
- економічна зацікавленість суб'єктів страхування в поліпшенні умов і безпеки праці;
- цільове використання коштів страхування від нещасного випадку.

Грошові надходження до фонду соціального страхування від нещасного випадку формуються шляхом сплати роботодавцями щомісячних страхових внесків CB , розмір яких визначається за формулою:

$$CB = \frac{ВОП \times СТ}{100}, \quad (1)$$

де $СТ$ – страховий тариф, який є чинним для підприємств одного класу професійного ризику виробництва у процентах; $ВОП$ – сума фактичних витрат підприємства на оплату праці у місяці, за який сплачується страховий внесок у гривнях.

Страховий тариф визначається за класом професійного ризику виробництва, який встановлюється згідно з класифікацією галузей економіки та видів робіт за професійним ризиком виробництва (табл. 1).

Фактичні витрати на оплату праці обчислюють шляхом сумування заробітної плати працівників з врахуванням того факту, що максимальна величина фактичних витрат на оплату праці кожного працівника, з якої справляються страхові внески, не перевищує 15 мінімальних розмірів заробітної плати.

Для вмотивування роботодавців покращувати умови праці застосовують **знижки і надбавки**, які залежать від стану травматизму на підприємстві у порівнянні з станом травматизму на підприємствах цього класу професійного ризику виробництва.

Знижки чи надбавки до страхового внеску Фонд застосовує з урахуванням результатів роботи підприємства за минулий календарний рік. Їх визначають за формулами

$$P_n = ВШ_n / СВ_n, \quad (2)$$

$$P_k = ВШ_k / СВ_k, \quad (3)$$

де P_n – частка витрат Фонду на відшкодування шкоди потерпілим на підприємстві у минулому календарному році; $ВШ_n$ – сума витрат Фонду на відшкодування шкоди потерпілим на підприємстві у минулому календарному році; $СВ_n$ – сума страхових внесків підприємства у минулому календарному році; P_k – частка витрат Фонду на відшкодування шкоди потерпілим на виробництві у минулому календарному році на підприємствах відповідного класу професійного ризику виробництва; $ВШ_k$ – сума витрат Фонду на відшкодування шкоди потерпілим у минулому календарному році на цих підприємствах; $СВ_k$ – сума страхових внесків цих підприємств.

Якщо частка витрат Фонду соціального страхування на відшкодування шкоди потерпілим на підприємстві P_n у минулому році є нижчою від частки витрат Фонду соціального страхування на відшкодування шкоди P_k потерпілим на підприємствах відповідного класу професійного ризику, то Фонд надає знижку і навпаки, якщо P_n перевищує P_k , то вводить надбавку. Розміри знижок і надбавок подані у таблицях 2 і 3.

Практична робота

Завдання: Обчислити місячну суму страхового внеску двох об'єктів господарювання за даними, наведеними в таблиці 4.

Таблиця 1.

Класифікація галузей економіки та видів робіт за професійним ризиком виробництв та страхові тарифи для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (Витяг з Постанови КМ України від 27.06.03 р., № 985)

Клас	Страховий тариф, %	Галузі економіки та види робіт згідно КВЕД
1	0,86	Нотаріальна діяльність Патентна діяльність Ліцензійна діяльність Благодійна діяльність
2	0,87	Діяльність метрополітенів Консультації з питань інформатизації Реклама Консультації з питань комерційної діяльності та управління
3	0,88	Дошкільна освіта Початкова шкільна освіта Повна загальна середня освіта Професійно-технічна освіта Вища освіта
4	0,89	Діяльність національної пошти Служба , що не належить до національної пошти Зв'язок
5	0,90	Оптова торгівля новими та уживаними автомобілями Роздрібна торгівля овочами та фруктами Кафе, бари Діяльність шкільних їдалень і кухонь Центральні банки, комерційні банки Страхування життя та накопичення Управління фінансовими ринками Посередництво в кредитуванні
6	0,92	Діяльність у сфері архітектури, інженерна та технічна діяльність, пов'язана з будівництвом
7	0,93	Книговидавнича справа Видання газет Туристичні агентства та бюро подорожей Медична практика Стоматологічна практика
8	0,95	Прокат речей особистого користування та побутових товарів Послуги перукарень та салонів краси Ритуальні послуги Послуги домашньої прислуги
9	0,96	Виробництво фільмів Демонстрація кінофільмів Діяльність залів для глядачів Діяльність бібліотек , читацьких залів , лекторіїв Азартні ігри та ігри на гроші
10	0,98	Діяльність інших видів наземного пасажирського транспорту, підпорядкованого розкладу Діяльність трубопровідного транспорту з транспортування сирої нафти та нафтопродуктів Діяльність трубопровідного транспорту з транспортування газу

Клас	Страховий тариф, %	Галузі економіки та види робіт згідно КВЕД
11	1,0	Надання послуг, пов'язаних з риболовством Надання послуг, пов'язаних з діяльністю риборозплідників і рибних ферм Діяльність архівів Діяльність природних заповідників
12	1,02	Готелі з ресторанами Готелі без ресторанів Діяльність з оброблення твердих відходів Інша діяльність з прибирання сміття та очищення інших територій
13	1,03	Друкування газет Палітурна та оздоблювальна справа Інші послуги, пов'язані з поліграфічним виробництвом
14	1,05	Виробництво верхнього одягу спеціалізованими підприємствами на індивідуальні замовлення населення Ремонт радіотелевізійної, аудіо- та відеоапаратури Виробництво взуття спеціалізованими підприємствами на індивідуальні замовлення населення Технічне обслуговування та ремонт автомобілів на замовлення населення Виконання фоторобіт
15	1,10	Процеси нафтопереробки
17	1,16	Виробництво виробів з текстилю Розподіл електроенергії Виробництво та розподіл тепла
18	1,23	Видобування нафти Послуги, пов'язані з видобування нафти і газу
19	1,26	Діяльність авіаційного пасажирського транспорту, підпорядкованого розкладу Функціонування авіаційної транспортної інфраструктури
21	1,28	Виробництво м'ясних продуктів Виробництво фруктових та овочевих соків Перероблення овочів та фруктів Виробництво хліба та хлібобулочних виробів Виробництво пива Виробництво маргарину
22	1,29	Розведення птиці Випуск звукозаписів Тиражування записів на магнітних носіях Виробництво музичних інструментів Слідча діяльність та забезпечення безпеки
23	1,36	Посередництво в торгівлі одягом, взуттям, текстильними та шкіряними виробами Посередництво в торгівлі харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами Оптова торгівля напоями Оптова торгівля м'ясом та м'ясними продуктами Складування Оптова торгівля шоколадними та кондитерськими виробами
24	1,40	Лісозаготівлі Одержання продукції лісового господарства Ветеринарна діяльність

Клас	Страховий тариф, %	Галузі економіки та види робіт згідно КВЕД
25	1,43	Діяльність трамвайного транспорту Діяльність тролейбусного транспорту
30	1,70	Виробництво (без ремонту) канцелярського обладнання Виробництво (без ремонту) електророзподільної та контрольної апаратури Технічне обслуговування та ремонт офісної техніки Виробництво медичного, хірургічного та ортопедичного устаткування
31	1,71	Виробництво синтетичного каучуку Виробництво гумових покришок та камер Відновлення протектора гумових покришок
33	1,76	Виробництво паперової маси Виробництво паперу та картону Виробництво гофрованого паперу та пакувань з паперу та картону Функціонування автомобільного транспорту Діяльність транспортних агентств
34	1,87	Виробництво борошна Виробництво круп
38	2,06	Видобування мінеральної сировини для хімічної промисловості та виробництва мінеральних добрив Виробництво лаків та фарб Виробництво пластмасового обладнання для будівництва
42	2,13	Виробництво готових кормів для тварин , що утримуються на фермах Виробництво готових кормів для домашніх тварин
43	2,15	Виробництво інших кольорових металів та окремих виробів з них Лиття інших кольорових металів Кування ,штампування, карбування; порошкова металургія
44	2,20	Виробництво дерев'яної тари Виробництво різних виробів з деревини Виробництво стільців та сидінь Виробництво матраців
45	2,21	Виробництво металевих деталей для столярних та теслярських виробів Виробництво металевих резервуарів цистерн і контейнерів Виробництво різноманітних металевих виробів
46	2,29	Виробництво листового скла Формування та оброблення листового скла Виробництво інших керамічних виробів Оброблення скла
47	2,34	Бавовнопрядіння Виробництво бавовняних тканин Виробництво трикотажних та в'язаних тканин Виробництво панчішних виробів з трикотажної тканини
49	2,38	Виробництво керамічної плитки Виробництво цементу Виробництво вапна, гіпсу Оброблення залізобетонних виробів
51	2,57	Виробництво інструменту Виробництво деревообробних верстатів Виробництво технологічної оснастки для верстатів

Клас	Страховий тариф, %	Галузі економіки та види робіт згідно КВЕД
52	2,62	Монтаж та установлення електророзподільної та контрольної апаратури Загальне будівництво будівель (нові роботи, роботи з заміни, реконструкції та відновлення) Бетонні роботи Монтаж ліфтів і ескалаторів Збереження та реставрація історичних місць і пам'яток історії
54	2,67	Ремонт двигунів і турбін Ремонт апаратури для записування та відтворення звуку та зображення Ремонт апаратури для трансляції і ретрансляції передач
59	2,1	Відкритий видобуток руд чорних металів, видобуток та збагачення нерудної сировини для чорної металургії
61	3,86	Видобування та агломерація торфу
63	4,29	Оброблення відходів та брухту дорогоцінних металів
66	6,82	Лісопильне та стругальне виробництво, просочування деревини Виробництво металевих конструкцій
67	13,6	Підземне видобування кам'яного вугілля

Таблиця 2.

Знижка до страхового внеску

Показник P_n нижчий від показника P_k , %	Знижка до страхового внеску, %
20–39,9	10
40–59,9	20
60–79,9	30
80 і більше	40
Не допущено жодного нещасного випадку та профзахворювання	50

Таблиця 3.

Надбавка до страхового внеску

Показник P_n перевищує показник P_k , %	Надбавка до страхового внеску, %
20–39,9	10
40–59,9	20
60–79,9	30
80–100	40
Понад 100	50

Таблиця 4.

Індивідуальні завдання для визначення розмірів щомісячних страхових внесків двох підприємств

№	Підприємство	Місяць	Нарахований місячний зарібок працівників							Співвідношення показників P_n і P_k
			1	2	3	4	5	6	7	
1	Будівельна фірма	квітень	1560	2950	2500	3150	2450	1950	4200	$P_n > P_k$ на 28%
	Рекламне агентство	жовтень	3000	2200	2820	3650	2400	4350		$P_n < P_k$ на 20%
2	Броварня	січень	3560	2250	2540	5650	4560	3500	1950	$P_n > P_k$ на 41%
	Підприємство з виробництва керамічної плитки	червень	5450	3250	4560	2540	1450	4000	4500	$P_n < P_k$ на 20%
3	Друкарня	грудень	3500	2400	1300	3500	4560	5500		$P_n > P_k$ на 45%
	Скляозавод	лютий	5450	7250	1560	2540	1450	4000	4500	$P_n < P_k$ на 15%
4	Бібліотека	травень	1500	1850	2250	1645				$P_n > P_k$ на 21%
	Лісове господарство	серпень	3200	2500	1800	1500	1520	1630	1930	$P_n < P_k$ на 63%
5	Нафтопереробне підприємство	січень	6560	8720	6540	4500	7200	2350	4500	$P_n > P_k$ на 48%
	Комерційний банк	грудень	4300	5250	5440	3020	6350	2450		$P_n < P_k$ на 19%
6	Тролейбусне депо	липень	5400	3850	7450	8750	6580	2250	2560	$P_n > P_k$ на 34%
	Перукарня	вересень	2450	1260	1530	1850	1960			$P_n < P_k$ на 78%
7	Меблева фірма	травень	4550	3900	4450	2300	2750	4850	5100	$P_n > P_k$ на 35%
	Птахофабрика	грудень	2650	1950	2350	4600	1100	5250		$P_n < P_k$ на 15%
8	Міні-пекарня	січень	3850	2350	4450	1850	1960			$P_n > P_k$ на 51%
	Стоматологічна клініка	липень	3850	2650	4560	4745	4895	5105		$P_n < P_k$ на 24%

№	Підприємство	Місяць	Нарахований місячний заробіток працівників							Співвідношення показників П _н і П _к
			1	2	3	4	5	6	7	
9	Автомобільний магазин	лютий	4500	2350	3105	3955	4125	4255	1850	П _н >П _к на 19%
	Гуртівня кондитерських виробів	листопад	3955	2650	1450	1560	1500			П _н <П _к на 43%
10	Ковбасний цех	травень	3650	3645	2230	4560	4690	1855		П _н >П _к на 68%
	Нотаріальна контора	серпень	4500	6500	4200	3650	5250			П _н <П _к на 11%
11	Котельня	січень	2780	2150	2250	3050	3250	1200	1500	П _н >П _к на 68%
	Студія звукозапису	серпень	6590	2650	4350	4400	5860			П _н <П _к на 78%
12	Цементний завод	січень	2890	3560	1260	1410	1450	1460	6550	П _н >П _к на 23%
	Кінотеатр	липень	1650	2960	1350	1370	3960	2400		П _н <П _к на 34%
13	Метрополітен	грудень	1900	1450	1500	1550	1860	2360	2895	П _н >П _к на 41%
	Фотоательє	квітень	4860	5150	3560	2500	4400			П _н <П _к на 68%
14	Фірма по ремонту відеотехніки	січень	1650	1480	1690	1590	4200	1450	1409	П _н >П _к на 55%
	Готель	липень	6355	4385	10560	3950	5060			П _н <П _к на 16%
15	Лакофарбний завод	лютий	2650	3560	2150	3350	2360	4050	4110	П _н >П _к на 32%
	Дитячий садок	жовтень	1950	2150	1550	1680	1850			П _н <П _к на 61%
16	Кафетерій	березень	2650	1690	1250	1325	1460	1400	1560	П _н >П _к на 9%
	Поштове відділення	грудень	1560	1980	2500	1520	1560	19055		П _н <П _к на 72%
17	Авіакомпанія	квітень	3960	2560	3690	4560	2650	4160	3250	П _н >П _к на 19%
	Рибне господарство	вересень	2360	1560	1920	2350	1630			П _н <П _к на 48%

№	Підприємство	Місяць	Нарахований місячний заробіток працівників							Співвідношення показників П _н і П _к
			1	2	3	4	5	6	7	
18	Целюлозно-паперовий комбінат	лютий	1560	1250	1360	1960	2450	3090	4110	П _н >П _к на 30%
	Пункт прокату побутової техніки	жовтень	2355	1385	1560	1950	1560			П _н <П _к на 54%
19	Млин	лютий	3785	2960	1600	1365	1450	1950	1490	П _н >П _к на 28%
	Страхова компанія	жовтень	3560	4960	5050	1960	2365			П _н <П _к на 45%
20	Підприємство по розподілу електроенергії	січень	1650	2360	4050	4145	3555	4750	2890	П _н >П _к на 56%
	Туристичне агентство	грудень	6550	3950	4660	2750	3450	5050		П _н <П _к на 225%
21	Залізничний вокзал	лютий	2860	2650	3350	2960	1850	1980	1850	П _н >П _к на 46%
	Початкова школа	липень	2500	1890	1960	2540	2560			П _н <П _к на 21%
22	Станція техобслуговування автомобілів	березень	1850	3460	4080	2255	2450	2680	1590	П _н >П _к на 35%
	Природний заповідник	серпень	1500	1350	1860	1450	1950	1850		П _н <П _к на 30%
23	Ливарний цех	квітень	2740	3580	2470	1950	1840	1980	1530	П _н >П _к на 18%
	Кіностудія	жовтень	1250	1460	1400	1620	1850			П _н <П _к на 68%
24	Трикотажна фабрика	січень	2650	2650	1650	1250	1500	1200	1500	П _н >П _к на 41%
	Професійно-технічне училище	червень	2590	3410	2650	3680	4500			П _н <П _к на 32%
25	Верстатобудівне підприємство	грудень	2600	3450	1250	1980	1550	1590	1650	П _н >П _к на 22%
	Нафтовидобувна компанія	квітень	4150	4650	3080	4350	2950			П _н <П _к на 78%
26	Підприємство з переробки брухту дорогоцінних металів	січень	4050	4080	6090	3105	3550	2560	2900	П _н >П _к на 47%

№	Підприємство	Місяць	Нарахований місячний заробіток працівників							Співвідношення показників П _н і П _к
			1	2	3	4	5	6	7	
	Архітектурне бюро	липень	2230	3800	3060	4250	1350			П _н <П _к на 22%
27	Фірма з обслуговування ліфтів	лютий	1550	1960	2540	2365	1450	1350	1890	П _н >П _к на 63%
	Шкільна їдальня	серпень	1420	1460	1115	1960	1360			П _н <П _к на 15%
28	Торф'яний кар'єр	листопад	1420	1360	1560	1500	1520	1750	1430	П _н >П _к на 37%
	Ветеринарна клініка	липень	3960	2360	2660	2960	4450	4160		П _н <П _к на 46%
29	Реставраційна майстерня	березень	4426	3650	2750	1945	1850	2290	4250	П _н >П _к на 74%
	Гуртівня напоїв	жовтень	2230	1325	1650	1760	1470			П _н <П _к на 33%
30	Компанія по виробництву готових кормів	січень	1545	1460	1290	1410	1450	1680	1965	П _н >П _к на 24%
	Архів	грудень	2540	1950	1565	1425	1990	1560		П _н <П _к на 48%
31	Підприємство по ремонту двигунів	лютий	1950	2350	3560	3955	1925	1455	1430	П _н >П _к на 34%
	Взуттєва фабрика	листопад	2635	2650	4600	3560	2960			П _н <П _к на 14%
32	Фірма з виробництва медичного устаткування	травень	2360	3985	5680	4755	1960	2855		П _н >П _к на 22%
	Фондова біржа	жовтень	4560	6500	5005	6250	3250			П _н <П _к на 65%
33	Фірма по виробництву канцелярських товарів	січень	1565	2150	1655	1560	2365	4105	1500	П _н >П _к на 25%
	Транспортна компанія	серпень	4350	1565	1865	1960	1550			П _н <П _к на 31%
34	Підприємство з виробництва автомобільних шин	травень	2356	3540	1260	1255	1415	4360	2350	П _н >П _к на 11%
	Сміттєпереробне підприємство	грудень	1560	2690	1875	1550	1950	1540		П _н <П _к на 63%

№	Підприємство	Місяць	Нарахований місячний заробіток працівників							Співвідношення показників П _н і П _к
			1	2	3	4	5	6	7	
35	Прокуратура	лютий	4560	3950	2650	4250	4150	2350	3865	П _н >П _к на 28%
	Кредитна спілка	серпень	4355	2960	3060	3960	2450			П _н <П _к на 48%
36	Підприємство з виробництва металевих контейнерів	листопад	2350	1480	2560	1500	1995	2750	3760	П _н >П _к на 37%
	Підприємство з переробки овочів	липень	2855	2360	1345	4650	3250	4650		П _н <П _к на 18%
37	Підприємство з виробництва залізобетонних конструкцій	березень	1650	2650	2985	3945	1895	3155	2658	П _н >П _к на 44%
	Жиркомбінат	жовтень	2560	1780	1650	2060	4350			П _н <П _к на 29%
38	Цех з виробництва вапна	січень	2350	4065	1955	1545	1965	1745	1965	П _н >П _к на 65%
	Овочевий магазин	грудень	1540	2255	2565	1960	2540	2560		П _н <П _к на 15%
39	Цех з виробництва бавовняних тканин	січень	1750	2655	2655	1390	2150	2105	2655	П _н >П _к на 25%
	Поліклініка	серпень	1560	2350	2865	1960	1855			П _н <П _к на 14%
40	Кар'єр з видобування сірки	травень	2850	1540	1950	1455	1425	1460	1490	П _н >П _к на 68%
	Приватний коледж	грудень	1990	2500	1990	2560	1990	1980		П _н <П _к на 26%

Рекомендована література

Базова

1. Охорона праці [З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк та ін.]; за ред. З.М. Яремка. – Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 310 с.
2. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
3. Навчальна програма та практикум з основ охорони праці [З.М. Яремко, О.І. Третяк, І.Р. Муць та ін.] – Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 72 с.
4. Гогіташвілі Г.Г., Лапін В.М. Основи охорони праці: Навч. посібник. 2-е видання. – Львів: Новий світ-2000, 2005. – 232 с.
5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: Підручник для ВНЗ. – К.: Каравела, 2004. – 408с.

Допоміжна

6. Основи охорони праці / [В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г. Валенко та ін.]; за ред. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
7. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. – Львів: Афіша, 1999. – 348 с.
8. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці. – К.: КНЕУ, 2000. – 232с.
9. Основи охорони праці / Під. ред. М.П. Купчика та ін. – К., 2000 – 432 с.
10. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
11. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С. Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третякова, К. К.Ткачук, А. В. Чадюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К, 2009 – 437 с.

Інтернет-ресурси

1. http://www.dnopr.kiev.ua	- Офіційний сайт Держгірпромнагляду.
2. http://www.mon.gov.ua	- Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. http://www.mns.gov.ua	- Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. http://www.social.org.ua	- Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. http://portal.rada.gov.ua	- Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. http://www.iacis.ru	- Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
7. http://base.safework.ru/iloenc	- Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
8. http://base.safework.ru/safework	- Библиотека безопасного труда МОТ.
9. http://www.nau.ua	- Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».